

Κέντρο Ερευνών & Μελετών του Πανεπιστημίου Κρήτης
ΚΕΜΕ-ΠΚ
για τις Ανθρωπιστικές, τις Κοινωνικές & τις Επιστήμες της Αγωγής

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

ΚΕΠΕΤ Young Researchers Seminar: « *Η Κρίση και οι Κρίσεις*»

Κέντρο Πολιτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης Τμήματος Πολιτικής
Επιστήμης Π.Κ. (ΚΕΠΕΤ) σε συνεργασία με το ΚΕΜΕ-Π.Κ

**«Προσφυγική Κρίση και Ελληνική Μεταναστευτική
Πολιτική: Μετασχηματισμοί και Διαδικασίες
Ασφαλειοποίησης, 2015-2020»**

Δρ. Γεωργία Δημάρη, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Κέντρο Πολιτικής Έρευνας και
Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ), Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Α' Μέρος

Εισαγωγικές Παρατηρήσεις – Υφιστάμενη Κατάσταση – Στόχος Έρευνας και Υποθέσεις Εργασίας

Εισαγωγή

- ▶ Η μεταναστευτική/προσφυγική κρίση που εκκίνησε το 2015, ανέδειξε με ουσιαστικό τρόπο την αδυναμία επίτευξης πολιτικής συναίνεσης στην γηραιά ήπειρο.
- ▶ Διαφορετικές θέσεις και μη εναρμόνιση των εθνικών πολιτικών ασύλου των κρατών μελών της ΕΕ με τον Κανονισμό του Δουβλίνου.
- ▶ Η ανάδειξη της Ελλάδας ως ευρω-δυτικής πύλης εισόδου κατά τη διάρκεια της εξελισσόμενης ανθρωπιστικής κρίσης, ήταν πρωτόγνωρη.
- ▶ Από τον Ιανουάριο του 2015 μέχρι και τις 5 Μαΐου 2018, εισήλθαν στην Ελλάδα 1.080.656 πρόσφυγες (Φραγκουλιώτης, 2018).

Εισαγωγή

- ▶ Παρά τις ανθρωπιστικές και νομικές υποχρεώσεις της Ευρώπης να μεταχειρίζεται τους μετανάστες / πρόσφυγες με αξιοπρέπεια και να παρέχει ασφαλή καταφύγια και άσυλο, οι ευρωπαϊκές χώρες βρέθηκαν απροετοίμαστες ή απρόθυμες να αντιμετωπίσουν την εισροή.
- ▶ Ως εκ τούτου, αυτό που επακολούθησε, ήταν σειρά μέτρων και νομοθεσιών σε επίπεδο ΕΕ με απώτερο στόχο την διαχείριση των μεταναστευτικών ροών.
- ▶ Μια νέα πολιτική μετανάστευσης άρχισε να αναδύεται και να παίρνει μορφή τόσο σε ευρωπαϊκό (Arsenijevic et al, 2017), όσο και σε ελληνικό επίπεδο.
- ▶ Στην ελληνική περίπτωση, άρχισε να μετασχηματίζει συθέμελα τον πυρήνα της μεταναστευτικής πολιτικής της Ελλάδας.

5 Κόμβοι Μετεξέλιξης

- ▶ Προκαταρκτικά αποτελέσματα της εξέτασης του τρόπου με τον οποίο άρχισε να αναδύεται η νέα μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας συνηγορούν στο να διαχωριστεί από την συγγραφέα η περίοδος μετασχηματισμού της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής σε πέντε βασικούς κόμβους μετεξέλιξης οι οποίοι είναι:
- ▶ *Η Ευρωπαϊκή Ατζέντα για την Μετανάστευση η οποία υπεγράφη τον Μάιο του 2015 και στο πλαίσιο της οποίας τέθηκαν οι βάσεις για την δημιουργία των hot spots*
- ▶ *Το Κλείσιμο της Δυτικής Βαλκανικής Οδού και η συνεπακόλουθη Κοινή Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016*
- ▶ *Η Εργαλειοποίηση του Προσφυγικού Ζητήματος από την Τουρκία τον Φεβρουάριο του 2020*
- ▶ *Η Πανδημία Corona Virus Disease 2019 (Covid-19)*
- ▶ *Το Νέο σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο που υπεγράφη τον Σεπτέμβριο του 2020*

5 Κόμβοι Μετεξέλιξης

- ▶ Το επιχείρημα σε συνάρτηση με τον προτεινόμενο διαχωρισμό προτάσσει την θέση ότι η μεταναστευτική πραγματικότητα στο ελληνικό πολιτικό γίνεσθαι δεν συνιστά ένα στατικό φαινόμενο.
- ▶ Χαρακτηρίζεται από σημεία σταθμούς (κόμβους) οι οποίοι επικαθόρισαν τόσο μεμονωμένα, όσο και συνθετικά την διαδικασία απάντησης της Ευρώπης και ειδικότερα της ελληνικής πολιτείας στο πολυσύνθετο και επείγον ζήτημα της διαχείρισης του μεταναστευτικού φαινομένου.

Στόχος και Υπόθεση Εργασίας

Στόχος της παρουσίασης είναι να δείξει τις διαδικασίες ασφαλειοποίησης της μετανάστευσης και της προσφυγικής κρίσης στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2020.

Υπόθεση εργασίας

Η μετανάστευση/προσφυγική κρίση στην Ελλάδα από το 2015-2020 είναι ασφαλειοποιημένη

Β' Μέρος

Ασφαλειοποίηση, Σχολή της Κοπεγχάγης, Σχολή του Παρισίου, Ασφαλειοποίηση και Μετανάστευση

Από την Ασφάλεια στην Ασφαλειοποίηση

- ▶ Η μετα-ψυχροπολεμική περίοδος χαρακτηρίστηκε από τη μετατόπιση των αναλύσεων ασφαλείας προς έννοιες που σχετίζονται με τη «διεύρυνση» και την «εμβάθυνση» της ατζέντας ασφαλείας.
- ▶ **Διεύρυνση**: οι παραδοσιακές στρατιωτικές προσεγγίσεις για την ασφάλεια επεκτάθηκαν στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό τομέα.
- ▶ **Εμβάθυνση**: βασίζεται στο επιχείρημα ότι η ασφάλεια πρέπει να είναι ανοιχτή σε αντικείμενα εκτός του κράτους, όπως οι άνθρωποι, οι κοινωνίες και η ανθρωπότητα συνολικά (ανθρώπινη ασφάλεια).
- ▶ Σε αυτό το πλαίσιο, η θεωρία της ασφαλειοποίησης προέκυψε ως απάντηση στην αναγκαιότητα νέων πλαισίων ανάλυσης ασφαλείας.

Η Σχολή της Κοπεγχάγης

- ▶ Η Σχολή της Κοπεγχάγης έχει τις ρίζες στην πολιτική θεωρία, εντάσσεται στο πλέγμα του κονστρουκτιβισμού και δη του κριτικού κονστρουκτιβισμού και του πολιτικού ρεαλισμού.
- ▶ Η ανάλυση της έννοιας της ασφάλειας από την Σχολή της Κοπεγχάγης συνδέεται με τη θεωρία ασφαλειοποίησης που διατυπώθηκε από τον Ole Wæver το 1995 και επεκτάθηκε πλήρως από τους Buzan et al το 1998.
- ▶ Στην αρχική του ανάλυση, ο Wæver, χαρακτήρισε την ασφάλεια ως λεκτική δράση (speech act), με την ασφαλειοποίηση (securitization) να αποτελεί τη μορφή γλωσσικής αντιπροσώπευσης (speech act) που ανάγει ένα συγκεκριμένο ζήτημα σε μια υπαρξιακή απειλή (existential threat).
- ▶ Οι Buzan et al (1998) ισχυρίζονται ότι η ασφαλειοποίηση είναι η διαδικασία που μετακινεί την πολιτική πέρα από τους καθιερωμένους κανόνες του παιχνιδιού και πλαισιώνει ένα ζήτημα είτε ως ειδικό είτε ως τέτοιο που χρειάζεται διαφορετικό είδος αντιμετώπισης.
- ▶ Επομένως, για τους Buzan et al (1998), η ασφαλειοποίηση μπορεί να θεωρηθεί ως μια πιο ακραία εκδοχή πολιτικοποίησης, συμπεριλαμβανομένων πέντε τομέων ανάλυσης: **στρατιωτικό, πολιτικό, οικονομικό, κοινωνιακό και περιβαλλοντικό.**

Διαδικασία της Ασφαλειοποίησης

Σύμφωνα με την Σχολή της Κοπεγχάγης, δεν μπορούν όλα τα ζητήματα να γίνουν αντικείμενο ασφαλειοποίησης. Οι υποστηρικτές της ιδέας ισχυρίζονται ότι ένα ζήτημα διέρχεται από τρεις διαδικασίες προτού ασφαλειοποιηθεί:

1. Η πρώτη προϋπόθεση για την επιτυχή ασφαλειοποίηση είναι μια υπαρξιακή απειλή για το αντικείμενο αναφοράς, το οποίο είναι κάτι που απειλείται και χρειάζεται προστασία.
2. Δεύτερον, μια επιτυχημένη ασφαλειοποίηση απαιτεί έναν δρώντα ασφαλειοποίησης που έχει κάποια εξουσία να εφαρμόζει έκτακτα μέτρα κατά τη διαχείριση των ασφαλειοποιημένων θεμάτων.
3. Τρίτον, τα έκτακτα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των απειλών πρέπει να αιτιολογούνται και η κοινή γνώμη πρέπει να αποδεχτεί την ύπαρξη των ασφαλειοποιημένων θεμάτων και να ανεχθεί τη χρήση έκτακτων μέτρων.

Η Σχολή της Κοπεγχάγης και η Μετανάστευση

- ▶ Όσον αφορά τη μετανάστευση, μελετάται στο πλαίσιο του κοινωνιακού τομέα της ασφάλειας όπως διατυπώνεται από τη Σχολή της Κοπεγχάγης (Wæver, 1999).
- ▶ Ο κοινωνιακός τομέας οργανώνεται γύρω από τη βασική έννοια της ταυτότητας.
- ▶ Έτσι, οι αναλύσεις επικεντρώνονται στον τρόπο με τον οποίο οι μετανάστες που εισέρχονται σε μια χώρα κατασκευάζονται διαλεκτικά ως απειλή απέναντι σε μια υπάρχουσα εθνική ταυτότητα και μπορούν επομένως να την διαβρώσουν και να απειλήσουν την ύπαρξή της με ποικίλους τρόπους (Skleparis, 2011).

Η Σχολή του Παρισιού

- ▶ Η Σχολή του Παρισιού προώθησε την προσέγγιση της ασφαλειοποίησης περισσότερο στο πεδίο της πολιτικής κοινωνιολογίας, αντλώντας από τον Pierre Bourdieu και την έννοια του πεδίου (field), καθώς και από το *dispositif* ασφάλειας του Michel Foucault.
- ▶ Ο Didier Bigo, ο κορυφαίος μελετητής της Σχολής του Παρισιού, υποστηρίζει ότι η ασφάλεια χαρακτηρίζεται συχνά από την παράδοση ολόκληρων τομέων ασφαλείας σε "επαγγελματίες ανησυχίας" που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των υπαρχουσών απειλών και τον εντοπισμό νέων (Bigo, 2002).
- ▶ Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Bigo (2002), η ασφαλειοποίηση, ως φαινόμενο, παρατηρείται πέρα από τις πράξεις ομιλίας, αναγνωρίζοντας ότι η απειλή μπορεί επίσης να δημιουργηθεί από καθημερινές συνήθειες και πρακτικές και τη συνεργασία μεταξύ εμπειρογνωμόνων ασφαλείας. Αυτή η προσέγγιση είναι επικεντρωμένη στο κράτος, πράγμα που σημαίνει ότι καθημερινές μικρο-πρακτικές και πρότυπα δικτύωσης μπορούν να αποκαλύψουν διαφορετικές διαδικασίες ασφαλειοποίησης από αυτές που αποκαλύπτονται μόνο από τις πράξεις ομιλίας (Wæver, 2011).
- ▶ Ως εκ τούτου, η πρακτική εργασία, οι πειθαρχικές διαδικασίες και η εξειδίκευση είναι εξίσου σημαντικές με όλες τις μορφές ομιλίας. Με άλλα λόγια, οι ενέργειες γραφειοκρατικών δομών ή δικτύων που σχετίζονται με πρακτικές ασφαλείας και τις συγκεκριμένες τεχνολογίες που χρησιμοποιούν μπορεί να διαδραματίσουν πιο ενεργό ρόλο στις διαδικασίες ασφαλειοποίησης από τις πράξεις ομιλίας (Lenoard, 2011).

Η Σχολή του Παρισίου και η Μετανάστευση

- ▶ Ο Dieder Bigo (2002), στο άρθρο του «Ασφάλεια και Μετανάστευση: Προς μια Κριτική για την Κυβερνησιμότητα της Ανησυχίας» υποστηρίζει ότι η ασφαλειοποίηση της μετανάστευσης δεν είναι μόνο το αποτέλεσμα της προπαγάνδας των ακροδεξιών πολιτικών κομμάτων, της ανόδου του ρατσισμού ή μιας νέας και αποτελεσματικότερης ρητορικής που πείθει τον πληθυσμό για έναν κίνδυνο μέσω επιτυχημένων λεκτικών δράσεων που πραγματοποιούνται από κρατικούς ή κοινωνικούς φορείς.
- ▶ Η ασφαλειοποίηση του μετανάστη ως κινδύνου, κατά τον Bigo (2002) προέρχεται από τον φόβο των πολιτικών, για την απώλεια του συμβολικού ελέγχου τους στα εδαφικά σύνορα του κράτους. Παράλληλα, διαρθρώνεται από την έξη των επαγγελματιών ασφαλείας και τα συμφέροντά τους. Όπως αναφέρει ο Bigo (2002), αυτά τα συμφέροντα συσχετίζονται με την παγκοσμιοποίηση των τεχνολογιών επιτήρησης και ελέγχου που ξεπερνούν τα εθνικά σύνορα.
- ▶ Η ασφαλειοποίηση, στηρίζεται, στην «ανησυχία» που κάποιοι πολίτες νιώθουν λόγω του ότι δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν την αβεβαιότητα της καθημερινής ζωής. Αυτή η διαρθρωτική ανησυχία σε μια «κοινωνία κινδύνου», πλαισιώνεται από λεκτικές δράσεις, όπου η ελευθερία συνυφαίνεται με τον κίνδυνο και την ασφάλεια.

Ανάλυση Λόγου

- ▶ Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι η ανάλυση λόγου.
- ▶ Η ανάλυση επικεντρώνεται στις λεκτικές δράσεις των πολιτικών ελίτ αλλά και στις πρακτικές ασφαλειοποίησης που υιοθετήθηκαν, για την περίοδο 2015-2020 με ιδιαίτερη έμφαση στις εκάστοτε πολιτικές ελίτ.
- ▶ Αντλήθηκαν μέσω του διαδικτύου χρησιμοποιώντας λέξεις κλειδιά όπως η λέξη μετανάστης, μετανάστης και ασφάλεια, πρόσφυγας, πρόσφυγας και απειλή και ονόματα των εκάστοτε κυβερνητικών προσώπων ανά περίοδο εξέτασης.

Περίοδος Εξέτασης

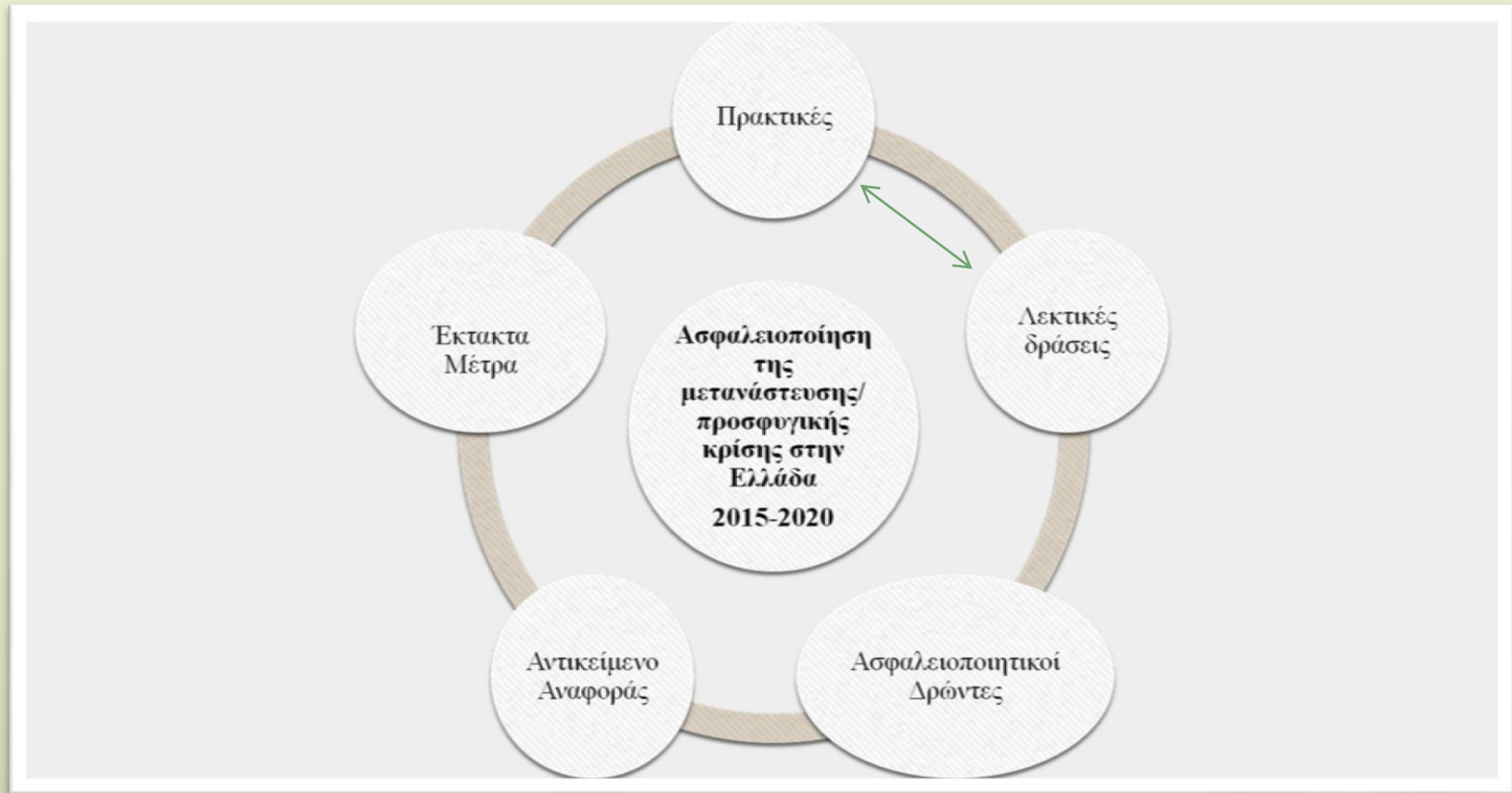
- ▶ 2015-2020
- ▶ Λεκτικές δράσεις & Πρακτικές από κυβερνητικές ελίτ, από την αντιπολίτευση, από εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, την εκκλησία, την Χρυσή Αυγή, την Ελληνική Λύση, την επιστημονική κοινότητα

Εξετάστηκαν (και είναι ακόμα υπό εξέταση)

- ▶ *Η Ευρωπαϊκή Ατζέντα για την Μετανάστευση η οποία υπεγράφη τον Μάιο του 2015 και στο πλαίσιο της οποίας τέθηκαν οι βάσεις για την δημιουργία των hot spots.*
- ▶ *Το Κλείσιμο της Δυτικής Βαλκανικής Οδού και η συνεπακόλουθη Κοινή Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016*
- ▶ *Η Εργαλειοποίηση του Προσφυγικού Ζητήματος από την Τουρκία*
- ▶ *Η Πανδημία Corona Virus Disease 2019 (Covid-19)*
- ▶ *Το Νέο σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο που υπεγράφη τον Σεπτέμβριο του 2020 (υπό εξέταση)*
- ▶ Πραγματοποιήθηκε ανάλυση λόγου σε 154 κείμενα όπως: Προγραμματικές δηλώσεις, συζητήσεις στη Βουλή, Δελτία Τύπου, Τηλεοπτικές Συνεντεύξεις, Δηλώσεις της Αστυνομίας, Δηλώσεις της Εκκλησίας, Πολιτικό Πρόγραμμα Κομμάτων, Διαδικτυακούς Ιστότοπους, Συνεντεύξεις σε Εφημερίδες, ΚΥΑ, Ευρωπαϊκά Έγγραφα και Νομοθεσίες με βάση τα οποία υπάρχει εναρμόνιση εθνικών πολιτικών καθώς και εθνικά νομικά κείμενα, δηλώσεις επιστημόνων.

Δ' Μέρος

Ευρήματα Έρευνας

Σχήμα 1: Σχηματική αναπαράσταση της εξέλιξης της ασφαλιεποίησης της μετανάστευσης/προσφυγικής κρίσης την περίοδο 2015-2020

Ασφαλιεοποίηση Μετανάστευσης και Προσφυγικής Κρίσης 2015-2020

<p>Λεκτικές Δράσεις</p>	<p>Επείγουσα ανάγκη, ενίσχυση μέτρων, εθνικό ζήτημα, <u>ασφάλεια</u>, πρόκληση, πρωτοφανείς ροές, κίνδυνος, <u>χάος</u>, ανάσχεση, παραβατική συμπεριφορά, ενίσχυση ΕΛΑΣ, δημόσια υγεία, <u>τζιγαντιστές, τζιγάντ, ISIS, εν δυνάμει τρομοκράτες</u>, αποφυγή ροών, κρίση, μεγάλο πρόβλημα, προληπτικά μέτρα, παράνομη μετανάστευση, τάξη στο χάος, <u>γλιτώσαμε από 130.000 μετανάστες</u>, δεν θα μπαίνει ο μετανάστης στα camps να κάνει ότι θέλει, δεν ξέρουμε τι θα ακολουθήσει, δοκιμαζόμαστε με το μεταναστευτικό, μεγαλύτερη πρόκληση σύγχρονης ευρωπαϊκής ιστορίας, <u>λαθρομετανάστες</u>, απέλαση, κλείσιμο συνόρων, <u>φόβος</u>, γεωγραφική ακεραιότητα, το Αιγαίο θα μείνει ελληνικό, δεν αντέχει ο ελληνικός λαός, <u>εξαθλίωση, μειοψηφία οι Έλληνες, η Ελλάδα στους Έλληνες, εθνικό έγκλημα</u>, καταστροφική πολιτική. Παράνομοι μετανάστες, πολιτική ασφάλειας, να μην περιφέρονται στους δρόμους, κατάλυση σύμπαντος, αποφυγή συγκέντρωσης μεταναστών, δόγμα φύλαξης συνόρων, ευρωπαϊκή συνοριακή αστυνομία, <u>ξέφραγο αμπέλι</u>, σταθερή αύξηση ροών, <u>εθνική ταυτότητα, δημογραφικό πρόβλημα, διαφύλαξη πολιτισμού, να πάρουμε πίσω την πατρίδα μας</u>, κίνδυνος, οικονομική και κοινωνική συνοχή, λαθροεισβολείς, λαθρομετανάστες, μεταναστευτικό όχι προσφυγικό, <u>να ξεβρωμίσει ο τόπος εθνικό συμφέρον</u>, ασφάλεια Ελλάδας, ναρκοπέδιο, <u>βιαστές, παιδεραστές</u>, φράκτης, τείχος, <u>τρομοκρατία</u>, αυξημένη επιτήρηση, πυροβολισμοί, αποτροπή, θα σφραγιστεί ο Έβρος, πρόσπιση <u>αγαθού ασφάλειας, έξαρση, διπλή κρίση</u></p>
<p>Ασφαλιεοποιητικοί Δρώντες</p>	<p>Κυβερνήσεις ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ και αντίστοιχες αντιπολιτεύσεις, Χρυσή Αυγή, Ελληνική Λύση, Εκπρόσωποι Αστυνομίας, Εκκλησίας, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Επιστημονική Κοινότητα</p>
<p>Αντικείμενα Αναφοράς</p>	<p>Εθνική, πολιτική και κοινωνιακή ασφάλεια, δημόσια υγεία</p>
<p>Έκτακτα μέτρα</p>	<p><u>Hot Spots, Αλήωση ΕΕ Τουρκίας Μάρτιος 2016</u>, 6 Μέτρα Ευρείας Σύσκεψης Υπουργικού Συμβουλίου 15/7/2019, Ανάκληση ΚΥΑ 20/6/2019 από Υπουργό Εργασίας Γιάννη Βρούτση, 7 Μέτρα ΚΥΣΕΑ 31/8/20, 3 Μέτρα Ευρείας Σύσκεψης Υπουργικού Συμβουλίου 21/9/2019, Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Μεταναστευτικού Ζητήματος 2019/2020 2/9/2019, Μέτρα Υπουργικού Συμβουλίου νομοσχέδιο για την επιτάχυνση και αυστηροποίηση των διαδικασιών αίτησης και χορήγησης ασύλου 30/9/2019, <u>2.3.2020: αναστολή υπηρεσιών ασύλου, Σχέδιο Αγνοδίκη Ενεργοποίηση (23.3) και ολοκλήρωση (24.3) του σχεδίου «Αγνοδίκη», αποκλειστικά για τα ΚΥΤ στα νησιά (Προληπτικός πλήρης υγειονομικός αποκλεισμός των ΚΥΤ στα νησιά – Σενάρια διαχείρισης εξέγερσης, βίαιων επεισοδίων και υγειονομικών απειλών στα ΚΥΤ)</u>, 11.3.2020: Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου: «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορονοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του», 16.3.2020: Κοινή Υπουργική Απόφαση: «Αναστολή της υπηρεσίας της υποδοχής του κοινού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 της από 11 Μαρτίου 2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου», 21.3.2020: Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου: «Λήψη μέτρων κατά της εμφάνισης και διασποράς κρουσμάτων του κορονοϊού COVID-19 στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στο σύνολο της Επικράτειας», 27.3.2020: Ι. Δέσμη 6 μέτρων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για την προστασία από τον κορονοϊό στα ΚΥΤ Νήσων και των άλλων δομών φιλοξενίας Π. Νόμος 4681/2020 * Κύρωση της από 10.2.2020 Π.Ν.Π: «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις επίταξης ακινήτων για την αποφυγή διακινδύνευσης της δημόσιας τάξης και υγείας» (Α' 28) και της από 2.3.2020 Π.Ν.Π. «Αναστολή της υποβολής αιτήσεων χορήγησης ασύλου» (Α' 45) και άλλες διατάξεις. * Κύρωση της από 2.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου: «Αναστολή της υποβολής αιτήσεων χορήγησης ασύλου», 1.4.2020: Απόδοση του Προσωρινού Αριθμού Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) (κατ' εφαρμογή της ΚΥΑ αρ. 199/31-01-2020), <u>10.4.2020: Θέση σε διαβούλευση του νομοσχεδίου: «Βελτίωση Μεταναστευτικής Νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις» (* Επίσηυση και ψηφιοποίηση διαδικασιών ασύλου * Γενίκευση της κράτησης, αντί της χρήσης εναλλακτικών ως προς την κράτηση μέτρων * Μετατροπή των ανοιγτών δομών στα νησιά σε κλειστές)</u></p>
<p>Πρακτικές</p> <p>20</p>	<p>Frontex, Eurodac, EASO, Eurojust, Europol, Τεχνολογικά μέσα επιτήρησης, Έξυπνη τεχνολογία, ΕΛΑΣ, Μυστικές υπηρεσίες, Αστυνομία Εθνικό Σύστημα Θαλάσσιας Επιτήρησης (ΕΣΟΘΕ), περιπολίες, 15 σκάφη πολεμικού ναυτικού, αναβάθμιση υλικοτεχνικού εξοπλισμού, απλές και θερμικές κάμερες, drones, αύξηση ελέγχων αστυνομίας, 10 νέα σκάφη.</p> <p>22/3/2021</p>

Επιβεβαίωση Υπόθεσης Εργασίας

Η υπόθεση εργασίας, η οποία είναι ότι η μετανάστευση και η προσφυγική κρίση στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2020 έχουν ασφαλειοποιηθεί, επιβεβαιώνεται

Συλλογιστική

- ▶ Μια πρώτη εκτίμηση της μεταναστευτικής πολιτικής της Ελλάδας για το διάστημα 2015-2020, δείχνει έναν αποσπασματικό, με έντονο χαρακτηριστικό το «έκτακτο», τρόπο διαχείρισης του μεταναστευτικού, αλλά και μια συθέμελη μετεξέλιξη της μεταναστευτικής πολιτικής της Ελλάδας, με μια ισχυρή τάση εκπεφρασμένης – κυρίως πολιτικά - συντηρητικοποίησης της (ασφαλειοποίηση).
- ▶ Σε αυτό έπαιξε καθοριστικό ρόλο η έλλειψη συντονισμού και οι βαθιές διαιρέσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και τα προβλήματα που δημιουργεί για την Ελλάδα ο Κανονισμός του Δουβλίνου, μετατρέποντας την ουσιαστικά από χώρα transit σε χώρα προορισμού.

Επίλογος

- ▶ Από το 2015 μέχρι και σήμερα, ο κυρίαρχος πολιτικός λόγος κατασκευάζει όλο και περισσότερο τη μετανάστευση και την προσφυγική κρίση ως απειλή για την ασφάλεια και διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας.
- ▶ Οι 5 κόμβοι ανάλυσης, συνετέλεσαν στην ρηξικέλευθη και ραγδαία μετατόπιση της διαχείρισης της μετανάστευσης και της προσφυγικής κρίσης σε ένα διηνεκές ασφάλειας με σημείο κατατεθέν το «έκτακτο» του ζητήματος.
- ▶ Συνολικά, η ανησυχία σχετικά με τον δυνητικό κίνδυνο των μεταναστών, σε συνάρτηση με οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές ανησυχίες, καθώς και το εκτεταμένο σύνολο θεσμικών πρακτικών που ρυθμίζουν τη μετανάστευση είναι εκείνο που ενισχύει το δίπολο ασφάλειας / μετανάστευσης.
- ▶ Μεταχείριση των μεταναστών με τρόπους που αμφισβητούν την αντιμετώπισή τους ως άτομα που έχουν ισότιμα δικαιώματα ασφάλειας σε σχέση με τους Έλληνες πολίτες.

Καταληκτικά Σχόλια

- ▶ Η ολοένα και πιο δημοφιλή προσέγγιση της ασφαλειοποίησης της μετανάστευσης επιβαρύνει ιδιαίτερα τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες.

Μέτρα κατά των μεταναστών/προσφύγων, όπως:

- ▶ η τοποθέτηση τους σε απάνθρωπα στρατόπεδα,
- ▶ η απέλαση σε μη ασφαλείς τρίτες χώρες ή ακόμη και σε χώρες όπου ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις χώρες αυτές είναι αμφισβητούμενος.

Βιβλιογραφία

- ▶ Arsenijević, J., Schillberg, E., Ponthieu, A., Malvisi, L., Ahmed, W. A. E., Argenziano, S., ... & Zachariah, R. (2017). A crisis of protection and safe passage: violence experienced by migrants/refugees travelling along the Western Balkan corridor to Northern Europe. *Conflict and health*, 11(1), 1-9.
- ▶ Bigo, D. (2002). Security and immigration: Toward a critique of the governmentality of unease. *Alternatives*, 27(1_suppl), σσ. 63-92.
- ▶ Buzan, B., Wæver, O., Wæver, O., & De Wilde, J. (1998). *Security: a new framework for analysis*. Lynne Rienner Publishers, 23.
- ▶ Collective, C. A. S. E. (2006). Critical approaches to security in Europe: A networked manifesto. *Security Dialogue*, 37(4), σσ. 443-487.
- ▶ Lenoard, S. (2011, February). FRONTEX and the securitization of migrants through practices. Σε *Paper presented at the Migration Working Group Seminar, European University Institute, Florence* (Vol. 9).
- ▶ Φραγκουλιώτης, Δ. (2018). Το προσφυγικό στην Ελλάδα και τον κόσμο: Τα νούμερα που σοκάρουν. *CNN Greece.gr*. Διαθέσιμο στο: Skleparis, D. (2011). Studying the 'migration-security nexus' in Europe: Towards which end of the 'nexus'. Σε *UACES Student Forum 12th Annual Conference. University of Surrey, Guildford*. <https://www.cnn.gr/news/kosmos/story/129913/to-prosfygiko-stin-ellada-kai-ton-kosmo-ta-noymera-poy-sokaroyrn> [Πρόσβαση 7/1/2021].
- ▶ Wæver, O. (1999). Securitizing Sectors? Reply to Eriksson. *Cooperation and Conflict*, 34(3), σσ. 334-340.
- ▶ Wæver, O. (2011). Politics, security, theory. *Security Dialogue*, 42(4-5), σσ. 465-480.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

